

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst & Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« valja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškova trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Predsednik Roosevelt predložil svoj predlog kongresu Mir ne sme biti kupljen za ceno svobode drugih narodov Predlog za ukinitev Johnsonovega zakona

Za polno ameriško pomoč demokratičnim državam, ki se bore za svojo svobodo — Povečano oboroževanje Zedinjenih držav, ki ne bodo pristale na noben diktiran mir

WASHINGTON, 7. jan. s. (Ass. Pr.)
Snoči ob 20. je otvoril predsednik Roosevelt z velikim 40minutnim govorom zasedanje novo izvoljenega kongresa.

Varnost Zedinjenih držav ogrožena

Uvodoma je dejal Roosevelt, da Zedinjene države še nikdar niso bile tako resno ogrožene v svoji varnosti kakor v sedanjem trenutku. Nikoli v zgodovini ni en sam narod hotel obvladati vsega sveta, kakor je to sedaj. Pa že leta 1914, ko je bila nevarnost za Ameriko mnogo manjša, se je začel ameriški narod zavedati, kaj bi pomenil zanj padec demokratičnih držav. Spomniti se moramo, da je rekel Roosevelt, da je bil versajski mir mnogo manj nepravilen, nego način pomirjevalne politike, ki se je začel že pred Monakovim in ki bi se hotel razširiti preko vsega sveta. Ameriški narod je ponovno pokazal, da je nasprotnik nasilja in zato mora podvzeti ukrepe za svojo zaščito.

Bodočnost Amerike odvisna od sedanje vojne

Po vsem svetu je sedaj demokracija napadena. V vseh delih sveta so demokratične države v obrambi, napadene bodisi od orožja ali pa od tajne strupene propagande, ki hoče uničiti edinstvo in zasejati razdor med one narode, ki še žive v miru. V 15 mesecih sedeset let vojne v Evropi je izgubila neodvisnost že mnogih malih in velikih narodov, pa še so ogroženi vedno novi narodi, mali in veliki. Vse to mora imeti svoj učinek na Zedinjene države. Zato izvršujem kot vaš predsednik svojo ustavno dolžnost, da vas obvestim o položaju, ker čutim na nesrečo, da je to potrebno. Tako vam moram povedati, da sta bodočnost in varnost naše države in naše demokracije prav tesno povezani z usodo vojne, ki se bje trenutno daleč proč od naših meja. Za obrambo naše demokracije se hrabro bore narodi na štirih kontinentih. Če se ta njihova obramba ponesreči, bo vse prebivalstvo, vsa sredstva Evrope, Azije, Afrike in Avstralije pod oblastjo novih osvajalcev.

Amerika ne sme ostati osamljena

Nesmisel bi bilo misliti, da bi se potem lahko Amerika sama postavila po robu vsemu svetu. Noben realističen Amerikanec ne more tega pričakovati. Ne moremo pa tudi pričakovati, da bi nam osvajalci pokazali velikodušnost, dovolili svobodo izraza ali religije ali pa vsaj svobodo trgovanja. Ne sme biti med nami sebičnežev, ki bi se zaradi lastne koristi hoteli pogoditi z našimi sovražniki.

Dokler pa je angleška mornarica nepremagana in močna, za nas ni nevarnosti. Nič se ne bo poskušil izkrcati na ameriških obalah, dokler za tako akcijo ne bo razpolagal s primernimi strateškimi izhodišči. Toda zavedati se moramo pri vsem tem, da bodo osvajalci, dokler so v ofenzivi, sami določali čas in metode za nove operacije.

Za pravice in dostojanstvo vseh narodov

Ameriška politika stremi za priznanjem pravice in dostojanstva za vse narode na svetu. Ta politika pravice in morale mora na koncu tudi zmagati. V naši zunanji politiki ni razlik med stališčem obeh glavnih ameriških strank. Naša politika gre proti agresivnim državam, naprjena je proti vojni na ameriški polobli. Dokler pa traja sedanja vojna, smo vedno tudi mi sami v nevarnosti. Zedinjene države potrebujejo časa, da izpopolnijo svojo obrambo. Zato morajo pomagati onim narodom, ki zadržujejo vojno od naših obal. To je v interesu naše lastne varnosti.

Ameriška politika je naslednja:

1. Po volji našega naroda brez razlike strankarske pripadnosti moramo storiti vse, da pospešimo splošno nacionalno obrambo.
2. Po volji naroda brez razlike strankarske pripadnosti moramo nuditi popolno pomoč vsem onim narodom, ki se bore proti napadalcem, da s tem zadržujemo vojno od naše poloble. Demokratska stvar mora zmagati. To zahtevajo interesi naše lastne varnosti.
3. Po volji našega naroda brez razlike strankarske pripadnosti, se moramo nikdar držati načela morale in ne smemo nikdar pristati na diktiran mir, ki bi ga zagovarjali pristaši brezpogojnega mira. Mir ne more biti kupljen za ceno svobode drugih narodov.

Arsenal ameriške obrambe in demokratičnih narodov

V našem oboroževalnem programu smo zaostali, kar se tiče proizvodnje letal, čeravno delamo moč in dan. Kar se tiče gradnje ladij, smo s programom naprej, pa še moramo proizvodnjo pospešiti. Roosevelt je nato sporočil, da bo naprosil kongres za nova pooblastila in nova finančna sredstva za nadaljevanje začetega dela vojne proizvodnje. S temi novimi sredstvi bo treba proizvajati več municije in vojnega materiala vseh vrst, da bodo na razpolago onim narodom, ki so zapleteni že sedaj v aktivno vojno proti napadalcem. Nobena naloga ni za nas važnejša v tem trenutku, nego da tvorimo arsenal za našo obrambo in za druge demokratične narode.

Ti narodi ne potrebujejo človeških sil, pač pa za mnogo, mnogo dolarjev orožja za svojo obrambo. Blizu je čas, ko tega orožja ne bodo več mogli plačevati v gotovini. Tedaj pa jim ne moremo in ne bomo rekli, da se morajo predati samo zato, ker trenutno ne morejo plačati onega orožja, za katerega mi sami vemo, da ga morajo imeti.

Roosevelt je nato orisal svoj predlog o posoditvi vojnega materiala namesto posoditve denarja. Dejal je, da bodo države, ki bodo ta material prejele, vse to ob svojem času zopet plačale, bodisi v blagu ali v drugem materialu, ki ga bodo Zedinjene države potrebovale.

Za obrambo svobode

Roosevelt je nadaljeval: Povedati moramo demokratičnim, da je bistveni ameriški interes v obrambi svobode, za katero se one bore. Mi sami pa moramo svojo energijo, svoje bogastvo in svojo organizacijo staviti njim na razpolago, da jim podamo več moči ter jim pomagamo ohraniti in obnoviti svobodo na svetu. Vedno več ladij, letal, tankov in topov jim bomo pošiljali. To je naš namen in naša volja. Pri tem pa se ne bomo pustili ustrahovati od groženj, češ da je taka pomoč z naše strani prelom mednarodnih zakonov. Taka pomoč demokratičnim z naše strani ni dejanje vojne, tudi če bi jo kdorkoli enostransko proglašal za tako. Če pa kdo pripravlja vojno proti nam, ne bo čakal na vojno dejanje z naše strani. Niso čakali na tako vojno dejanje tudi s strani Norveške, Belgije ali Nizozemske. Njegov edini interes je samo tako enostransko tolmačenje mednarodnih zakonov, ki nevarnost uporablja kot instrument zatiranja.

Roosevelt je končno opozoril, da bo vlada uvedla nove davke, in sicer v takem obsegu, kolikor more vsakdo plačevati. Vsa ta sredstva bodo porabljena za nadaljnje oboroževanje. Poudaril je, da bodo morali Američani pokazati največje požrtvovanje.

Ameriška mirovna načela

Nato je Roosevelt označil štiri mirovna načela, kakor si jih predstavljajo Zedinjene države. Ta načela so:

1. svoboda govora in izraza vsakogar povsod na svetu,
2. svoboda religije in svoboda izražanja boga za vsakogar na svetu na oni način, kakor si ga sam izbere,
3. beda in pomanjkanje morata izginiti. Med narodi mora biti dosežen gospodarski sporazum, ki bo zagotovil vsakemu narodu zdravo in miroljubno gospodarsko življenje,
4. strah mora izginiti. To pomeni, da mora biti oboroževanje na svetu tako omejeno, da noben narod na svetu ne bo mogel zagrešiti dejanja agresije proti kateremukoli narodu kjerkoli na svetu.

Roosevelt je pripomnil, da so to načela miru, kakor si ga zamišljajo Zedinjene države. Nasproti »novemu redu« postavljajo Zedinjene države veliko koncepcijo moralnega reda. Ta red je v stanju, da prepreči svetovno gospodstvo in omogoči, da bodo milijoni svobodnih mož in žena živeli v svobodi pod mednarodnimi zakoni. Svoboda pomeni nadvlado človeških pravic na svetu. Ameriške pomoči bodo deležni vsi oni, ki se bore, da te pravice pridobijo, ali da jih ohranijo. Ameriška moč pa je v naši edinstvi, ki nam bo končno morala prinesiti zmago.

Predlog predsednika vojaškega odbora

Washington, 7. jan. s. (Ass. Press) Takoj po sročnem govoru predsednika Roosevelta je predsednik vojaškega odbora ameriškega kongresa Andrew May stavil kongresu zakonski predlog, naj se ukine Johnsonov zakon, ki prepoveduje dovolitev denarnih posojil vojujočim se državam.

Predsednik mornariškega odbora senata Carl Winslow je predložil kongresu v odobritev dodatne kredite 500 milijonov dolarjev za zgraditev novih vojskih ladij.

Odličen izraz večine ameriškega naroda

Washington, 7. jan. s. (Ass. Press.) Govor predsednika Roosevelta je večina kongresa pozdravljala z burnim odobravanjem. Na koncu so priredili Rooseveltovi

pristaši predsedniku velike ovacije.

Po govoru je izjavil predsednik demokratične stranke senator Barkley, da je predsednikov govor odličan izraz volje velike večine ameriškega naroda, da nudi Angliji vso pomoč.

Predsednik republikanske frakcije kongresa je izjavil, da bo Rooseveltov govor mnogo doprinesel h kristalizaciji harmonije in edinstva ameriškega naroda, ki sta potrebna za vedno večjo pomoč Angliji.

Predsednik reprezentančne zbornice je dejal, da je Roosevelt na mojstrski način izrazil v svojem govoru stališče velike večine ameriškega naroda.

V izolacionističnih krogih je naletel govor na kritiko. Senator Landon je izjavil, da so se Zedinjene države s tem govorom se bolj približale aktivni udeležbi v vojni ob strani Anglije. Newyorški senator Antonio Marc je dejal, »da pomeni Rooseveltov govor velik sunek v bliskoviti vojni proti miru in svobodi ameriškega naroda.«

Izjava kanadskega ministrskega predsednika

Ottawa, 7. jan. s. (Reuter). Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je izjavil snoči, da je večerjšnji Rooseveltov govor najvažnejši v Rooseveltovi karieri. Govor kaže premoč in odločnost. Če je bil kdo doslej še v dvomu, kakšen je položaj Zedinjenih držav, se je moral sedaj prepričati, da so Zedinjene države odločne zaustaviti najvišje ambicije osvajaških držav.

Prvi odmevi v Evropi

V Londonu:

London, 7. jan. s. (Reuter). K govoru predsednika Roosevelta so izjavljali snovi v uradnih angleških krogih, da predstavlja ta govor močno in pravilno sliko sedanjega svetovnega položaja. Angleški uradni krogi govor z največjim priznanjem sedaj temeljito proučujejo.

London, 7. jan. s. (Reuter). Današnji angleški listi zelo tople pozdravljajo splošni Rooseveltov govor. »Daily Telegraph« piše, da je ta govor silovit udarec grožnjam proti Zedinjenim državam ter dokaz, da se ameriški narod in ameriška vlada ne pustita ustrahovati. Zedinjene države hočejo biti same gospodar svoje usode.

»Daily Express« poudarja zlasti, da nobena grožnja ne bo mogla preprečiti, da bi Zedinjene države pošiljale Angliji ladje, topove, tanke in letala. List omenja, da je s posoditvijo tega materiala zvezan trgovski riziko, toda tak riziko je med svobodnimi ljudmi vedno mogoče prevzeti.

V Rimu:

Rim, 7. jan. s. (United Press.) Kolikor je mogoče doslej izvedeti iz italijanskih uradnih krogov, smatrajo ti krogi snoči Rooseveltov govor kot izzivanje, ki naj bi napotilo vesle ose, da bi napovedale Zedinjenim državam vojno.

V Berlinu:

Berlin, 7. jan. s. (United Press.) V nemških uradnih krogih pripominjajo k Rooseveltovemu govoru zaenkrat samo, da je bil govor zelo oster. Uradno nemško poročilo objavlja izvešček Rooseveltovega govora, ki obsega približno 200 besed.

Hopkinsova misija

New York, 7. jan. s. (Ass. Press.) Posebni Rooseveltov odposlanec v Londonu Harry Hopkins je včeraj s prekooceanskim letalom »Clipper« iz New Yorka odpotoval v Lizbono. Pred svojim odhodom je imel Hopkins v Washingtonu dolgo posvetovalno z znanim ministrom Hullom.

Na letališču v New Yorku je izjavil Hopkins novinarjem, da pričakuje, da bo zelo kratko časa odsoten. Drugih podatkov o svoji misiji Hopkins ni hotel dati, pripomnil pa je, da ne pričakuje, da bi naletel pri izvažanju svoje misije na kakršne koli težave.

V poučenih krogih napovedujejo, da se bo takoj po svojem prihodu v London posvetoval Hopkins z ministrskim predsednikom Churchillom in drugimi vodilnimi angleškimi osebnostmi o glavnih vprašanjih angleško-ameriških odnosov.

Ameriški poslanik v Vichyju

Vichy, 7. jan. s. (Ass. Press.) Novi ameriški veleposlanik pri francoski vladi admiral Leahy, ki je v nedeljo prispel v Vichy, je takoj včeraj posetil zunanjega ministra Flandina. Svoje poverljive listine bo izročil novi veleposlaniku maršalu Petainu v sredo. Ob tej priložnosti bo predal maršalu Petainu tudi osebno poslanico predsednika Roosevelta.

Ameriško oporišče na Jamajki

New York, 7. jan. AA. (Tass). Dopolnilnik »Associated Press« iz Kingstona javlja, da je prišlo na Jamajko 50 ameriških inženjerjev, ki bodo poskakali pripravno mesto za zgraditev pomorskega oporišča.

Ruski diplomati na Balkanu poklicani v Moskvo

Pridružil se jim je tudi ruski poslanik v Budimpešti — V Bolgariji spravljajo ta posvetovanja v zvezo s posebnimi političnimi dogodki

Beograd, 7. jan. e. Ruski poslanik v Beogradu Plotnikov je odpotoval v Budimpešto in od tod v Berlin, odkoder je nadaljeval potovanje v Moskvo. V Budimpešti se mu je priključil tamonajši ruski poslanik. Skupno sta potovala do Berlina z vlakom, iz Berlina pa nadaljevala pot v Moskvo z letalom.

V Berlina je dopotoval tudi ruski poslanik iz Bukarešte, ki bo prav tako odpotoval iz nemške prestolnice naprej v Moskvo. Istotako sta dopotovala v Berlina tudi ruska poslanika v Sofiji in Ankar, ki tudi potujeta kakor Plotnikov preko Berlina v Moskvo.

Sofija, 7. jan. p. Kakor se je izvedelo iz zanesljivega vira, je ruski poslanik Lavrentjev odpotoval preko Berlina v Moskvo na poročanje svoji vladi. Po istih informacijah se odhod ruskega poslanika spravlja v zvezo s posebnimi političnimi dogodki na jugovzhodu.

Moskva, 7. jan. AA. (Tass). V tujem tisku so se razširili glasovi, da je poslanik SSSR v Rumuniji, Lavrentjev, odpoklican

iz Bukarešte. Agencija Tass je pooblaščenca demantirala to vest kot izmišljeno.

Nepotrjena ameriška vest

Budimpešta, 7. jan. s. (Columbia B. S.) Po informacijah iz tukajšnjih diplomatskih krogov sta se baje Nemčija in Rusija

Danes vojaška konferenca v Rimu

V Berlinu poudarjajo veliko važnost današnje konference med visokimi zastopniki nemške in italijanske vojske — Napovedana je tudi seja italijanske vlade

New York, 7. jan. s. (Columbia B. S.) Iz Rima poročajo, da bo danes popoldne važna seja italijanske vlade pod Mussolinijevim predsedstvom.

Prav tako pa bo danes v Rimu važna vojaška konferenca visokih predstavnikov italijanske in nemške vojske. O namenu te konference varujejo italijanski krogi nastrožjo tajnost, pripominjajo pa, da bo konferenca nadaljevala razpravo o vseh onih vprašanjih, o katerih so razpravljali

sporazumeli, naj bi prejela Rusija nove koncesije na rinskem in v rumunjski Kordavi, zato pa naj bi dobila Nemčija proste roke v Bolgariji.

Ta vest ni od nikoder uradno potrjena. (Uredništvo.)

poveljniki italijanske vojske pred časom s poveljnikom nemške vojske maršalom Keitelom.

Tudi poročila iz Berlina pravijo, da pripišejo v tamkajšnjih merodajnih krogih veliko važnost današnji vojaški konferenci v Rimu. Govori se o možnosti skrajšanih nemških vojaških operacij na jugovzhodu Evrope ter o novih pokretih nemške vojske v Rumuniji.

NAJVEČJI FILMSKI LJUBAVNIK VSEH ČASOV

CHARLES BOYER

IN KRALJICA PRAVIH ŽENSKIH VLOG

BETTE DAVIS

v najboljšem WARNER-BROSS vefilmsu sezone pretresljive, čustvene in dramatične vsebine.

ŽENA S TROJNIM ŽIVLJENJEM

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Radi izredne dolžine filma predstave ob 16, 19. in 21.15 uri

VSako JUTRO UMIRAM...

Danes ob 16, 19. in 21. uri poslednjič globoka socialna drama današnjega časa:
V glavnih vlogah: James Cagney, George Raft.
Pretrajiva zgodba po nedolžnem obsojenega, njegove duševne muke in trpljenje med zločinskih kaznivci in v temnicah... upor v kaznilnici... to so dogodki, ki presunejo vsakega gledalca.

BALALAJKA

NAJLEPŠI FILM SEZONE
Predstave danes ob 16, 19. in 21. uri,
KINO UNION — TEL. 22-21

Kaj je z Bolgarijo

Ameriške vesti o nemškem ultimatumu Bolgariji, ki pa jih v Sofiji demantirajo

New York, 7. jan. s. (CBS). Včeraj popoldne je javila United Press iz Budimpešte, da je po informacijah tiskajskih diplomatskih krogov nemški zunanji minister Ribbentrop v soboto stavil bolgarskemu ministru pred predsedniku Fluvu na sestanku v Salzburgu ultimatum, s katerim je zahtevala nemška vlada dovoljenje za preostanek nemških čet skozi Bolgarijo. Vest je javila dalje, da je Bolgarija na ultimatum pristala in da je pričakovati vkorakovanja nemške vojske v najkrajšem času.

Iz Bukarešte je javila United Press, da v Rumuniji evakuirajo Djurdjevo (Giurgiu) ob Dunavu, ker se najbrž pripravlja vojska akcija ob bolgarski meji.

Zvečer je bolgarska vlada službeno demantirala vesti o nemškem ultimatu, kot popolnoma neosnovane. Demantirano je bilo tudi, da bi bil dr. Filov sploh sestel z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom.

V bolgarskih merodajnih krogih izjavljajo, da ministri predsednik Filov Dunaja sploh še ni zapustil.

New York, 7. jan. s. (Columbia B. S.). Kljub sročnemu uradnemu demantiju vesti, da bi bila Bolgarija sprejela nemški ultimatum glede prehoda nemške vojske skozi bolgarsko ozemlje, vztrajajo informatorji United Press, ki je prva objavila to vest, na svoji informaciji ter zagotavljajo, da so dodatke prešli iz zelo zanesljivih in dobro poučenih virov.

Sofija, 7. jan. p. Zastopnik bolgarske vlade je izjavil dopisniku agencije United Press na vprašanje, ali je kralj Boris res odpotoval v Nemčijo, da se ni nišesar slišenega pripetilo. Pripomniti pa je treba, pravi agencija United Press, da se tudi o zadnjem obisku kralja Borisa v Nemčiji ni nišesar zvedelo, dokler se ni vrnil, ko je bil o njegovem potovanju objavljen službeni komunikat.

Turčija ostane zvesta svojim zaveznikom

Turški ministrski predsednik izjavlja, da je položaj Turčije močan in da se njena zunanja politika ne bo spremenila

Ankara, 7. jan. s. (Reuter). Turški ministrski predsednik Saidam je imel včeraj v parlamentu govor, v katerem je ponovno poudaril, da bo Turčija ostala zvesta svojim zaveznikom in ohranila dosedanje linije svoje zunanje politike.

Ministrski predsednik je dalje naglasil, da je položaj Turčije močan in da je turška vojska vsak dan močnejša. Mednarodni dogodki so potrdili pravilnost turške politike. Daljnosežne obveznosti, ki jih je prevzela Turčija v interesu svoje nacionalne varnosti, so pokazale dobre rezultate.

Ministrski predsednik je končno dejal, da lahko pade zagotovo, da bo sedanja

turška politika ostala na dosednji liniji ter da bo rodila dobre rezultate.

Podaljšanje vojaški rok

Ankara, 7. jan. AA. Anatolska agencija poroča: Parlament je sprejel zakon o podaljšanju roka letniku, ki pravkar služi rok, za leto dni. Gre za rekrute, stare 21 let in več.

Saradzoglu v Carigradu

Carigrad, 7. jan. AA. Zunanji minister Saradzoglu je včeraj prispeel v Carigrad.

Hude kazni za defetiste

Carigrad, 7. jan. AA. (DNB). »Tas« javlja, da se pripravljajo nove, postrene za

konske mere proti defetistom. List pravi, da bodo v sedanjih izrednih časih vsi primeri, ki zadevajo narodno odporno moč sojeni izključno po turškem vojaškem zakonu, ki označuje defetiste vse tiste osebe, ki širijo netočne vesti v cilju oslabilosti vojaške narodne sile. Najmanjša kazen za tak primer znaša sedaj leto dni zapora.

Anonimna pisma

Carigrad, 7. jan. s. (Reuter). 50 uglednih turških državljani je prejelo te dni anonimna pisma, v katerih napoveduje pise, da bo nemška vojska v kratkem napadla Anglijo. Turške oblasti so odredile preiskavo o izvoru teh pisem.

Turška trgovinska politika

Budimpešta, 7. jan. AA. (MTI). Včeraj je prispeela iz Ankare v Budimpešto turška delegacija, ki bo vodila trgovinska pogajanja z Madžarsko.

Carigrad, 7. jan. AA. (DNB). Turška vlada je s 1. marcem odpovedala trgovinsko pogodbo s Švedsko.

Nemška vojska v južni Italiji

New York, 7. jan. s. (Columbia B. S.). Po nevtralnih informacijah je trenutno v južni Italiji in na Siciliji že okoli 750 do 1000 nemških letal prve linije.

Isti viri poročajo, da naj bi prispele v južno Italijo, Sicilijo in Tripoli v prihodnjih 14 dneh 18 nemških divizij, približno 275.000 mož.

Napad na invazijske luke

London, 7. jan. s. (CBS). Kljub slabemu vremenu so angleški bombniki napadli ponoči nemške invazijske luke, zlasti Boulogne in Calais, kakor tudi postojanke težkega topništva pri rtu Gris Nez.

Zatišje nad Anglijo

London, 7. jan. s. (Reuter). Preteklo noč ni bil izveden noben letalski napad na Anglijo. Domnevajo, da je zatišje povzročilo zelo slabo vreme.

Zastopstvo, Svobodne Francije na Dalj. vzhodu

Manila, 7. jan. s. (Ass. Press.) Tukajšnji francoski generalni konzul je prestopil na stran generala de Gaullea in je prevzel zastopstvo interesov »Svobodne Francije« na Daljnem vzhodu.

Tokio, 7. jan. AA. (DNB). Izvedelo se je, da je kabel med Hongkongom in Manilo pretrgan. Kabel je iz neznanega vzroka blizu Filipinskih otokov nehal delovati.

Situacija v Siriji

Beyruth, 7. jan. AA. (DNB). Francoski komisar za Sirijo general Dentz je prepovedal vsa politična zbiranja v Siriji. Poleg tega je izdal odredbo, ki prepoveduje vsako nadaljnjo delavnost prepovedanih političnih strank.

Angleži se bližajo Tobruku

Poveljstvo angleške vojske poroča o očistevalnih akcijah po padcu Bardije in o prodiranju angleških izvidnic dalje v Libijo

Kairo, 7. jan. s. (Reuter). Davi z bojišča v Libiji ni novih uradnih poročil. Po padcu Bardije, kjer so zadnji italijanski oddelki kapitulirali v nedeljo ob 13.30, je javilo včerajšnje vojno poročilo poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu, da so se medtem angleški prednji oddelki že približali Tobruku ter da se na ozemlju pri Bardiji še nadaljujejo očistevalne operacije. Število italijanskih ujetnikov, ki so bili zajeti pri Bardiji, se je dvignilo že na 30.000.

General Wawell hoče čedivno uspeh pri Bardiji hitro izrabiti in nadaljevati s prodiranjem v notranjost Libije. Obleganje Tobruka se je pričelo tako rekoč že nekaj ur po kapitulaciji Bardije. V angleških krogih pa opozarjajo, da je Tobruk zelo močno utrjen. Okoli mesta sta dve dolgi obrambni liniji, sta bili zadnje mesece s temeljitim delom še izpopolnjeni. Obenem poudarjajo, da bi Angleži z zavzetjem Tobruka dobili v roke najboljše pristanišče ob severnoafriški obali vse od Aleksandrije do Tripolija.

Silovit napad na Tripoli

Kairo, 7. jan. s. (Reuter). Poveljstvo angleške letalstva na Bliznjem vzhodu je javilo sinoči v posebnem komunikatu, da so bombniki vojne letalstva v noči na nedeljo izvedli silovit napad na Tripoli v Libiji. Vzhodni je bilo več ton eksplozivnih in žvižgalnih bomb. Bombardirana je bila elektrarna, bencinska rafinerija, carske zgradbe kakor tudi trgovske in vojne ladje v pristanišču. Prav tako so bile vržene bombe na bencinska skladišča. Izbruhnili so veliki požari, ki so se videli 30 milj daleč. Vsa angleška letala so se vrnila s tege polca.

V sročnem rednem komunikatu je javilo poveljstvo angleškega letalstva, da so izvedla angleška letala več silovitih napadov na Tobruk Eden izmed povzročenih požarov je imel tak obseg, da se je videl do Bardije.

Avstralske izgube

Canberra, 7. jan. s. (CBS). Po uradnem poročilu, ki ga je izdala avstralska vlada na podlagi informacij vrhovnega poveljnika avstralske vojske na Bliznjem vzhodu, so znašale skupne žrtve avstralske vojske pri napadu na Bardijo manj nego 500 mož. Tu so všteti tako ubiti kakor tudi ranjeni vojaki.

Avstralski ministrski predsednik Menzies je sporočil, da so Avstraleci pri napadu na

Bardijo zajeli več italijanskih vojakov, nego je štela vsa avstralska vojska, ki je napad izvedla.

Poljska brigada v Libiji

Kairo, 7. jan. s. (Reuter). Vrhovni poveljnik angleške vojske general Wawell je prejel k zmagi pred Bardijo četistke tudi od poljskega ministrskega predsednika generala Sikorskega. V svojem odgovoru generalu Sikorskemu poudarja general Wawell, da je posebno ponosen, ker je v njegovi vojski tudi poljska pleninska brigada.

Sestreljena letala

Kairo, 7. jan. s. (Reuter). Po uradnih podatkih so Angleži od 27. decembra do 4. januarja sestrelili 36 italijanskih letal nad Zapadno puščavo, uničili pa 8 na letališčih. Angleži so v istem času izgubili samo 2 svoji letali. V teh podatkih še ni všteti 11 italijanskih letal, ki so bila uničena v nedeljo o priliki napada na Tobruk.

Turška sošba o položaju v Libiji

Carigrad, 7. jan. s. (Reuter). Turški listi poudarjajo važnost padca Bardije zlasti ker se je posrečilo Angležem zavzeti rdnjavo, preden je dospela nemška pomoč v Libijo. List »Ulusa« opozarja, da je Bardija služila kot oporišče za italijansko prodiranje proti Suezu ter izraža mnenje, da je s padcem Bardije za dalje časa vsaka nevarnost ponovitve italijanske ofenzive odtrajana.

Prvi nemški komentar

Berlin, 7. jan. s. (CBS). »Hamburger Fremdenblatt«, ki je znan po ozihih zvezah z nemškim zunanjim ministrom, komentira kot prvi padec Bardije ter pravi, da ta dogodek ne more odločiti izida sedanje vojne. List pripominja, da je iz izgube Bardije sicer nastala resna vprašanja v obrambi Cirenske da pa ni v Londonu ne verujejo, da bi ta dogodek mogel prinese odločitev v sedanji vojni.

Albansko bojišče

Grška vojska napreduje kljub slabemu vremenu

Atene, 7. jan. s. (Atenska tel. ag.). Sročni 71. grško vojno poročilo javlja: Omejena aktivnost naših izvidnic in topništva.

Atene, 7. jan. s. (Ass. Press.). Po poluradnih grških podatkih grška vojska

kljub slabemu vremenu in mrazu še vedno napreduje na bojišču v Albaniji. Zlasti ob obali pri Klisuri so dosegli Grki nove uspehe. Zajeli so tu na neki točki 219 ujetnikov. Tudi v severovzhodnem sektorju se nadaljuje grško napredovanje proti dolini reke Skumbe.

Morje vrača svoje žrtve

Dubrovnik, 7. jan. o. V zadnjih dneh je morje naneslo na obalo v okolici Dubrovnika različne material potopljenih ladij. Tako so našli med drugim tudi ladjico brez imena in razne stvari za reševanje. Morje je napravilo tudi sode za nafto. Nadaje so našli na morju tri trupla v vojaških uniformah. V enem so spoznali alpinca, starega kakih 20 let, v drugem mornarja, starega kakih 40 let, dočim trupla tretjega italijanskega mornarja še niso prinesli v Dubrovnik. Svečan pogreb italijanskih vojakov bo danes.

Split, 7. jan. o. V nekem zalvu zapadno od Stona je morje vrglo na kopac truplo italijanskega mornarja. V njegovem žepu so našli dokumente, ki pa niso bili več čitljivi. Na mestu je došla sodna komisija, da ukrene vse potrebno. Ribič iz Murvice »izvelikl iz morja italijanski balon, težak 150 kg, s prostornino 20 kubnih metrov, o čemer so obvestili sroko načelstvo na Braču.

Položaj v Indokini

Tokio, 7. jan. s. (Ass. Press.). Japonsko francosko gospodarsko pogajanje glede Indokine, ki so bila preko novega leta prekinjena, so se včeraj nadaljevala. Predsednik francoske delegacije Robin je imel včeraj trinpolurno konferenco z japonskim zastopnikom. Kolikor je mogoče izvedeti, se zanimajo Japonci predvsem za dobavo kavčuka in riže iz Francoske Indokine.

Hanoi, 7. jan. s. (Ass. Press.). Guverner Francoske Indokine admiral Decoux v uradnem poročilu demantira inozemske vesti, da bi bili Japonci zahtevali nova mornariška oporišča v Saigonu ali ob južnovzhodni indokitski obali. Prav tako demantira, da bi zahtevali Japonci upravo železnice, ki vodi iz Hanoija v Langson ob kitajski meji.

Borzna poročila

Carli, 7. januarja: Beograd 103.—, Pariz 8.80, London 16.10, New York 41.—, Bruselj 69. Milan 21.75, Madrid 40, Amsterdam 229, Berlin 172.50, Stockholm 102.75, Oslo 98.50, Kopenhagen 83.50, Sofija 425, Bukarešta 215.

K. Goldmarkova: Sabska kraljica

Efektna in paradna opera je žela z gostom Gostičem zopet popoln uspeh

V Ljubljani, 7. januarja
Z repertoarja lanske sezone se je vrnila na operni oder Karel Goldmarkova »Sabska kraljica«. Prav lepa predstava in za naše razmere naravnost pompozna uprizoritev je pač ostala občinstvu v dobrem spominu in je bilo zato zanimanje za ponovitev v občinstvu tako velik, da je bila hiša polna.

Po Salomonu Mosenthalu in Karlu Goldmarku ustvarjena opera ima v vsebini izrazito judovskega dejanja in v sladkorni melodioznosti glasbe neprikrito stremeljenje publiko očarati in ji za vsako ceno ugajati. Avtorjema se je cilj vsakako posrečil, čeprav jima ni moglo očitati, da sta bila izvirna, samobitna. Po vzoru Verdijeve »Aide« sta zgradila podobno paradno Sabsko kraljico, ki daje vse možnosti za sijajno uprizoritev, nastope pestrih množic, ostre konflikte in strastne ali neizražene, pa glavnim pevcom tudi velike in zahvalne partije. Kjer imajo dovolj sredstev za zunanji pomp, velike zborne in se čete statistov osvaja »Sabska kraljica« že samo z dekoracijami, kostumi, rekviziti in masami ljudstva na odru.

Teh sredstev pri nas seveda ne zmoremo, in je zato naša uprizoritev le senca tiste uprizoritve, ki sta si jo avtorja zamislila in ki jo imajo velemestni operni odri. Vendar je ljubljanska inscenacija zelo lepa okusna in nas mora zadovoljevati, ker se pač zavedamo, da je več še nedosegljivo.

Moti nas edino tisti baldahin v zadnjem dejanju v pušavi, s tisto usahlo palmo, skozi katere vto dobo se vidijo natančno dekorativne proge zadaj stojičega stebra. Sploh je zadnje dejanje glede uprizoritve najmanj zadovoljivo, že glasbeno za zadnji nastop Sabske kraljice in dokončni razkol z Assadom odkrnjeno, z uprizorjenjem samuma pa kar revno. In nerazumljivo, »Misiha« sem, da se bliza z reflektornimi tipalci — avtole — mi je rekla sosedica. Glede baldahina in samuma bi morda režiser C. Debevec vendar le našel kakšno izboljšavo, saj mu v ostalem rad priznavam, da je storil in dosegel vse mogoče ter mu gre toplo priznanje.

Glede glasbenega izvajanja, ki mu je posvetil dirigent Niko Stritof svojo skrbnost in temperamentnost, bi moral v

splošnem le ponovljati, kar sem napisal 2. oktobra 1939. Opozoril bi samo, da je bil orkester mestoma premočan, prebučen in je zatiral pevske glasove.

Med solističnimi partijami so bile tri poverjene drugim solistom. Sulamito je pela Iv. Ribičeva, ki jo je podajala s svojo pojavo, izvrstno igro in s svojim spevom zelo inteligentno in iskreno čustveno. Odlikovala se je prav posebno v 1. dejanju, kjer je s svojimi lahki in vtičnimi imponderal. Nekaj rezkejših tonov moram pripisati skušnjam, ki so pač prenaporne. Odlično se je uveljavljala pevski in igralški v vseh svojih prizorih in žela toplo priznanje.

Prijetno nas je presenecal s svojo kreacijo kralja pesnika in modrijana Salomona bariton Popov. Igralsko je podajal v lepi maski ulogo umirjeno, brez nepotrebnih gest in vobče zelo naravno dostojanstveno. Pevski mu je uloga prav prikladna ter je zlasti zanimaj, ker je svoje speve dinamično okusno razčlenjal. Salomon je Popov najboljši pevski uspeh.

Prvič smo čuli F. Lupac v partiji velikega duhovnega. Igralski je polno ustrežal, bil pevski močan in prijeten, želel bi si le na nekaterih mestih več pozornosti na lepoto tonov.

Kot gost je zopet pel ogromno ulogo Assada g. J. Gostič. Izrazilo junaško tenorsko partijo, ki ima le redka liriska mesta, obvladuje Gostič z vso svojo pevsko umetnostjo. Krasno je začel svojo dolgo povest v 1. dejanju, ki pa utruja menda tudi železno grlo. Za svojo v splošnem izvrstno igro in peto kreacijo je želel mnogo toplega priznanja.

M. Kogejeva priznana zunanje in igralsko zelo učinkovito kraljico Sabe sem poslušal to pot z občutkom, da je naša zgodna ambiciozna pevka glasovno utrujena. Pastoznost, žamet, sočnost glasu morajo trpeti z zlorabo. Vzile vsemu pa je njen uspeh tudi v tej partiji zelo časten ter ga ji je občinstvo priznalo.

D. Sokova je dala svojo Astaroto ponovno prav lepo in tudi igralski zelo ustrežljivo ter je bil D'Inčar zanesljiv in krepak Bael Hunan.

Zbori in orkester so bili odlični, balet se je dobro uveljavil, kot solistka pa je G. Bravničarjeva žela posebno toplega aplavza.

Fr. G.

11. I. 1941.

V vseh prostorih Kazine

11. I. 1941.

XVII.

tradicionačni obrtniški ples

Prijetna zabava — dragoceni dobutki — odlična postrežba. Igra priznani jazz-orkester »Odeon«. — Glede na naredbo kr. banske uprave začetek točno ob 20. uri. — Oblika promenadna. — Posebna zanimljivost: šaljivi propagandni sejem.

Sokolska mladina na gledališkem odru

Velik uspeh igrice „V kraljestvu palčkov“ na Viču

Vič, 7. januarja.
Mladina viškega Sokola je v nedeljo in na praznik z velikim uspehom uprizorila Ribičevo pravljico igrice v šestih slikah »V kraljestvu palčkov«, in sicer v režiji br. Bogomira Kemperja. Z veseljem moremo ugotoviti, da se zna naša mladina spretno ukvarjati tudi na odru in ne samo v telovadnici. Po lepo uspehi akademiji 1. decembra in po božičnici naša mladina ni počivala, marveč se je marljivo pripravljala za svoj odrski nastop, ki je kljub nekaterim pomanjkljivostim dosegel časten uspeh. Za svojo krstno predstavo v letošnji sezoni si je izbrala ljubko pravljico igrice »V kraljestvu palčkov«, izredno poučno in vzgojno delo mladinskega pisatelja br. Josipa Ribiča. Velik je bil trud režiserja, saj ni lahko voditi do 35 oseb in vsakega posebej poučiti, kako je treba nastopiti na odru. Br. režiserju se je to posrečilo in smo mu hvaležni za dve lepo uspehi mladinski predstavi. Posebno pohvalo zaslužita tudi s. Olga Kalingerjeva, ki je spremljala mlade igralce pri klavirju in br. Riko Paternost, ki je nastopal petje.

Mladi igralci so se vsi močno potrudili, opaziti je bilo, da so nekateri bili le preveč deklamatorski. Kralj palčkov je bil dostojanstven, prav tako sta zadostila svoji nalogi oba svetovalca. Največ zabave je

mučil gledalcem navihani norček, ki je svojo vlogo rešil naš včasno in bil deželen toplega priznanja mladega občinstva. Izredno ljubka je bila Anica, nežno zemljasko bitje, ki se izgubi v gozdu in se zateče v votlino palčkov. V novo življenje se na more živjeti in si želi samo nazaj k svoji mamici. Mlada Anica je svojo vlogo rešila izredno dobro. Lep je bil nastop vili, ki so s svojim petjem in rajanjem močno povzdignile potek igrice. Prav tako je bilo petje palčkov v zboru prav dobro, za kar zasluži pevovodja br. Riko Paternost vso pohvalo. Med drugimi so se odlikovali paž, čarovnica, odposlanec in kuhar.

Scenarija je bila na višku, prav tako tudi razsvetljava, le odmorji so bili nekoliko predolgi. Občinstvo, zlasti mladina, je zasedlo dvorano v velikem številu in dejala duška svojemu zadovoljstvu po vsaki sliki. Prva mladinska predstava v letošnji sezoni je dosegla velik uspeh in moremo biti z njo prav zadovoljni. Želimo, da bi naša mladina še nastopala na našem odru, saj ji je to namo v zabavo, temveč tudi v pouk, kjer se izobražuje tudi umsko. Vsem nastopajočim, posebno pa br. režiserju, s. Kalingerjevi in br. Riku Paternostu, ki se niso strahli ovir in težav pri igrici, iskreno čestitamo in želimo, da naša mladina zopet kmalu vidimo na Talijinskih deskah. Po tej poti krepko naprej!

Veče in manjše nesreče

Nevaren padeč s tovrnega vlaka — številne nesreče pri smučanju

Ljubljana, 7. januarja
Med prazniki so se pripetile v mestu in na deželi mnoge nesreče, katerih žrtve so sedaj v splošni bolnici. Pončrj ob 2.31 so bili reševalci telefonično obveščeni z glavnega kolodvorja, da leži ob železniški progi blizu Pokopališke ulice ponesrečenec, ki je malo prej odletel z vlaka Reševalci, ki so takoj odhiteli na označeno mesto, so naložili v avto 19letnega delavca Jerneja Lampeta, stanujočega na Črnučah št. 64, zaposlenega pa v Ljubljani pri tvrdki Siegel. Lampič je ponoril stopil na tovorni vlak v Zalogu in cetal zunaj na železniški plošči. Na ovniku, že tik pred mestom, mu je na plošči spodrsnilo, izgubil je ravnotežje in padel z vlaka na tla tik proge, kjer je obelzel. Pohi se je po glavi in po vsem životu, dobil pa je najbrže tudi hujše notranje poškodbe.

V stanovanju na Sv. Petra cesti je včeraj omahnila 65letna mestna uboga Vincencija Heine na zakurjen štedilnik in se hudo opekla po vsem životu ter po rokah.

Štiridesetletni železniški delavec Jože Lunar z Blede je sel včeraj po železniški progi domov. Ko je bil tik pred železniškim predorom, mu je pridrvel nasproti vlak čigar puh ga je odvrgl na strogo škarp, kjer je obelzel s hudimi poškodbami na glavi in po životu.

Zena kovaškega mojstra Ana Smole iz Velikega Gabra na Dolenskem je včeraj padla s sklednja in se hudo pobila po glavi in po rokah.

Posetnikova žena Amalija Burkelja iz

Zg. Tuhinja je padla na poti v cerkev s sani in si zlomila desnoro roko.

23letni posetnikov sin Jože Starin iz Ithana je sel včeraj ponoči gasit požar nekam na skedenj. Pri gašenju je splezal na ostrišje, kjer pa se je nenadoma prelomilo že ozgano bruno. Starin je padel z viška na tla, kjer je obelzel s poškodbami na glavi in po životu.

Triletni posetnikov sinček Joško Rožmanec iz Horjula je včeraj popoldne padel doma s peči in se pobil po glavi ter po nogah — Enajstletni Janez Urbančič iz Šiske se je včeraj smučal na Šišenskem hribu, kjer se je zaletel v drevo in se težje poškodoval po glavi — Pri smuki se je ponesrečil včeraj tudi 28letni delavec Ivan Oblak iz Zg. Gamelj, ki je na bregu tovo Obreknje padel, da si je zlomil levo nogo. — Kot žrtve smučarskega sporta so prepeleli v bolnico še 19letnega trgovskega pomočnika Milana Dermela iz Ljubljane, ki si je zlomil nogo pri smuki nekeje v ljubljanski okolici.

V Dvoru pri Pohovem Gradcu je včeraj posedala v neki gostilni večja družba fantov iz okoliških vasi. Fantje so se nekaj časa prav dobro razumevali, ko pa jih je ogrela pišča, so se začeli zbadati z besedami. Nastal je hud prepir, slednjič pa so si skočili v lase. Nekdo je potočnil tudi nož in nokajkrat zabodel 26letnega Ivana Poklaja v hrbet. Konec pretepu so napravili orožniki, ki so nekatere vročkrvnece aretirali, dočim so morali hudo poškodovanega Poklaja odpeljati v bolnico.

DNEVNE VESTI

— Volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov, ki bi morale biti v smislu čl. 2. Navodil za volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov v podjetjih, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev, meseca januarja, so odložene na kasnejši čas. Glede na to se obenem preključuje doselej že v posameznih primerih določeni dnevi volitev.

— Iz pisarne kr. banske uprave v Ljubljani, VI. št. 343-1 z dne 3. januarja 1941.

— Pravilnik uredbe o reviziji, v smislu uredbe o reviziji so ministri podpisali pravilnik z zakonsko močjo. Ta pravilnik vsebuje 48 členov in je bil objavljen v soboto v »Službenih novinah«. Podrobno predpisuje način revizije za potrebe vojaštva in drugih ustanov ter podjetij, ki so važne za državno obrambo.

— Uredba o prodaji petroleja. Iz Beograda poročajo, da so pripravili novo uredbo, ki bo urejala promet s petrolejem v državi. Po tej uredbi bo dovoljena prodaja petroleja le za one namene, kjer petroleja ne morejo nadomestiti s kakšnim drugim gorivom. Predvsem prihaja v poštev med industrijskimi panogami tiskarstvo. Z uredbo bo tudi predpisan način reditve petroleja, kar bo prepuščeno pristojnim gospodarskim organizacijam, ki bodo urejale mesečne kontingente petroleja na podoben način kakor bencinsko mešanico.

— Pred uvedbo krušnih kart. Na pristojnih mestih resno razmišljajo o uvedbi nakaznic za krušno moko in kruh. Po vestih »Jugoslovenskega kurirja« iz Beograda je nujno potrebno uvesti nakaznice, da se prepreči spekulacije z moko in pšenico. V nekaterih krajih južne Srbije prodajajo spekulanti pšenico že po 800 din stot. V Primorju pa sploh ni mogoče kupiti krušne moke za enoten kruh in zato morajo ljudje kupovati mnogo dražji beli kruh, ki je po 8 do 9 din kg. Pričakujejo, da bodo krušne karte kmalu uvedene.

— Vžgalice ne bodo podražene. Tudi na Hrvaškem so se razširile govorice o todražitvi vžgalice. Zdi se, da Hrvaški prodajalci tobaka banovine Hrvaške odločno demantirajo vesti o podražitvi vžgalice ter navedejo, da imajo tovarne vžgalice velike zaloge blaga ter da delajo v polnem obratu. Povsem brez pomena je kupiti vžgalice, ker ne bodo podražene in ne bodo pošle.

— Znižanje cene piva. Zaradi zvišanja državne trošarine in skupnega davka na poslovi promet je podraženo pivo za 50 din pri hektolitru. Višja cena je v veljavi od 1. januarja.

— Ena cena mila v dravski banovini. Na predlog Zveze industrijcev je banska uprava določila našim tovarnam mila, in sicer »Zlatorog« v Mariboru, Dolinarju & Rihterju v Ljubljani, »Hubertus« v Celju, Ignacu Foku v Kranju in Golobu & Komp. v Ljubljani, da smejo prodajati 50-odstotno milo franko postaja tovarne po 16 din plus skupni davek. Terpentinsko 50-odstotno milo smejo prodajati po 17,50 dinarja.

— Trgovinski obračuni med Jugoslavijo in Grčijo. Po izjavi našega trgovinskega ministra bodo trgovinski obračuni z Grčijo zaključeni v prvem polletju tega leta s prostimi devizami in ne s kompenzacijskimi boni.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in zmerno hladno vreme, od časa do časa bo snežilo. Včeraj je nekoliko snežilo v Ljubljani, deževalo pa v Splitu, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila v Splitu in Kumboru 10, v Dubrovniku in Rabu 9, na Visu 7, v Beogradu in Sarajevu 2, v Ljubljani 0,4, v Zagrebu -1,0, v Mariboru -4,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,0, temperatura je znašala -3,6, na aerodromu -4,2, v Mariboru -10, v Zagrebu -5, v Beogradu in Sarajevu -1,0, v Dubrovniku in Visu 4, na Rabu 3, v Splitu 6, v Kumboru 7.

Iz Ljubljane

— Iz Zveze industrijcev in pravilne razdelitve živinskih nakaznic, za sedaj le nakaznice za moko in kruh, dostavlja mestni okrbnivalni urad vsem hišnim posestnikom hišne in vprašalne pole za popis prebivalstva. Vsak hišni lastnik oziroma upravitelj prejme po eno hišno polo in po toliko vprašalnih pol, kolikor ima v hiši najemnikov in podnajemnikov. Če bi kdo izmed hišnih posestnikov od 8. januarja hišnih in vprašalnih pol ne prejel, oziroma bi jih prejel premalo, naj jih takoj osebno zahteva v mestnem prekrškovnem uradu v Mahrovi hiši na Krekovem trgu 10, pritičile levo. Vprašalne in popisne pole je izpolniti točno, vestno in čisto, in sicer po stanju dneva izpolnitve. Hišni posestniki in upravitelji, ki tudi sami stanujejo v dotični zgradbi, morajo vprašalne pole izpolniti tudi zase. Vsi najemniki in podnajemniki naj izpolnijo vprašalne pole vrnejo hišnemu posestniku oziroma upravitelju, ki jih mora najkasneje drugi dan po prejemu oddati v mestnem prekrškovnem uradu. Hišni posestniki, ki bi po lastni krivdi prepoznali oddajo hišne in vprašalne pole ali pa bi jih sploh ne oddali mestnemu prekrškovnemu uradu, bodo osebno odgovorni za škodo, ki bi zaradi tega nastala za njih najemnike oziroma podnajemnike. Vse družinske glavarje, ki bodo izpolnili vprašalne pole, opozarja mestni prekrškovni urad, da bo vsako neresnično ali lažno navedbo osebnih podatkov v teh polih smatral za napravljanje lažnih listin, torej za prestop po § 214 kaz. zakona. Pri tem zlasti opozarjamo tiste ljubljanske prebivalce, ki prebivajo na periferiji in kupujejo morda svoje življenjske potrebščine pri trgovcu izven območja mestne občine Ljubljane, da bodo morali odsej kupovati živila, za katera bodo potrebne živilske karte, le pri enem izmed trgovcev na ozemlju Ljubljane. Zato naj vsi prizadejati v rubriko »10« vprašalne pole vpisujejo ime tistega ljubljanskega trgovca, pri katerem so se namenili odsej kupovati potrebna živila.

— Iz Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Ljubljani g. Simon Kunčič, posestnik in sodavkar. Pokopani je bil skupno z ženo in prijubljen. Pogreb bo danes ob 15.30 z ženo in kapele sv. Petra.

— Iz Popravek. Sobotno poročilo o umrlih v zadnjem času popravljamo v toliko, da je bila g. Marija Rus roj. Funtke žena sroškega tajnika in pok.

— Iz NA VSAKO MIZO LASKO PIVO! — Iz Triumfa »Balajke« v kino Unionu. Uspeh prekrasnega Metrolina »Balajke« je prekosi vsa najdržnejša pričakovanja občinstva. Takega rekordnega obiska niso pred »Balajko« dosegli niti najlepši

filmi kakor n. pr. »Snežulica«, »Bela jorgovana« itd. že osem dan se predvaja film v prostorni dvorani kina Uniona in še sedaj so skoro vse predstave razprodane do zadnjega kotička. Zanimanje in navdušenje za ta film je zavzelo tak rekordni obseg kakor še nikdar pri nobenem filmu, ki je bil kdaj predvajan v Ljubljani. Ta uspeh pa film tudi v polni meri zasluži, saj je vsebinsko, igralsko in pevsko na dosežek še nikdar dosežen višini. Vsa Ljubljana govori o »Balajki« v samih superlativih, vsi so navdušeni, vsi si jo hočejo ogledati.

Umrl je narodni borec R. Knaflič

Ob smrti vzglednega šolnika, zavednega naprednjaka in navdušenega Slovana

Mribor, 6. januarja. Z vso svojo dušo in z vsem srcem je ljubljani Jugoslavijo, svoj narod, vse slovenske narode. In to dobro, plemenito srce je zastalo. Upokojeni šolski upravitelj g. Radošlav Knaflič, ki je doživel lepo starost 78 let, je pred tedni zbolel na neozdravljivi bolezn, ki ji je podlegel. Ni ga več, ostal pa je med nami njegov svetli lik gorečega domoljuba, iskrenega Jugoslavena, navdušenega Slovana. Kjer koli je služboval, si je pridobil srca mladine in starešev. V hudih predvojnih časih je neustrašno propagiral narodno in jugoslovansko misel. Požrtvovalno se je udeleževal tudi izven šolskega okvira in posvetil vse svoje moči in odlične sposobnosti narodnemu društvu. Vseposled je nesebično, marljivo sodeloval, bil je članjen v vseh narodnih in narodno-obrambnih društvih, posebno ljubezen pa je izkazoval Sokolu in naši CMD. Kot zaveden naprednjak je bil član mariborske

organizacije JNS. Več let je bil agilen predsednik mestne okrajne organizacije za magdalenski mestni okraj. Seveda je bil tudi zvest naročni vseh naprednih listov.

Bil je dober človek, pošten in klemen, tega značaja. Bistroumno je spremljal dogodke zadnjih let in je vedno izpodbujal k veri v lepšo bodočnost. Za zasluge na nacionalnem in šolskem polju je bil deležen priznanja z najvišjega mesta in je prejel odlikovanje sv. Save V. stopnje, pa tudi ljudstvo je znalo ceniti njegovo delo in je bil v znak priznanja izvoljen za častnega občana občine Kobarje in Jurkloster.

V sredo 8. t. m. ga bomo spremljali na njegovi zadnji poti na magdalensko pokopališče na Pohorju. Naj živi trajno med nami spomin na vzglednega vzgojitelja, zaslužnega narodnega borca in iskrenega Jugoslavena ter Slovana! Žalostim svojcem ob prebrdki izgubi naše najglobejše sožalje!

Železniška nesreča v Škofji Loki

Trčila sta skupaj dva tovarna vlaka

Škofja Loka, 6. januarja. Na škofojloški železniški postaji, kjer je vsak dan velik promet, se je pripetila v soboto ob 1.30 huda železniška nesreča. Škoda je precejšnja. Ljudje pa so ostali vsi zdravi in nepoškodovani. Nesreča se je pripetila na gornjem delu postaje v smeri proti žabnici prav tam, kjer preneha enotirna gorenjska proga v več tirov, ki so potem speljani skozi postajo samo. V omenjenem času je vozil proti postaji gorenjski brzotovorni vlak, ki bi imel zavoziti na peti tir. Pri tem je opazil nabirali tovarni vlak s 30 vagoni. Nabirali tovarni vlak je vozil sicer po šestem tiru, toda na vmesnih kretanjih, so se zadnji vagoni preveč približali brzotovornemu vlaku. Strojvodja brzotovornega vlaka je sicer dajal zaviračnega znak za zaviranje, bilo pa je že prepozno. Lokomotiva brzotovornega vlaka je zavozila v zadnje vozove nabiralnega tovarnega vlaka. Med silnim trusom in pokanjem se je v hipu zgnetla in kupu grmada lesa, železja in naloženega blaga. Dvignil se je proti nebu velik oblak dima in med njim koraži, ki je v celih vrčah zletela v zrak in popadala potem daleč naokoli po snegu. Seveda se je mnogo koraži, ki je bila določena

za občino Železnike, razsulo. Lokomotiva in vagoni so se zarah drug v drugega, deloma pa skočili s tira. Zmečkalo je kalcene stene in ograje voz. Železni deli so odteli kakor psice. Poškodovano se je osem vagonov in lokomotiva, ki jo je posebno hudo zadelo spredaj na levi strani. V ostalih poškodovanih in deloma razbitih vagonih je bila moka in žebli. Vse to blago so morali preložit koraži po se, kolikor je bilo sploh mogoče, zbrali in jo spravili v drug vagon. Mnogo je trpel tudi službeni voz brzotovornega vlaka. Vlakovodja je imel srečo. Odskočil je iz vlaka prav tedaj, ko se je zaril tender lokomotive v službeni voz. Tender je dvignil železne plošče pri zavori službenega voza. Če bi bil vlakovodja tedaj še pri zavori, bi ga bilo stisnilo do smrti. Iz Ljubljane so poslali pomočni vlak z delavci in vsem potrebnim orodjem. Delali so vso noč naporoma, da so progo očistili. Poslužili so se tudi avtogenskega varjenja, da so mogli skoz železje naprej. Lokomotivo brzotovornega vlaka so odvežli v ljubljansko kurilnico, polomljene in razbite dele vagonov pa so dvigali z žerjavom in jih namestili začasnoma na zadnji tir.

Boleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 7. januarja: Valentin
DANASNE PRIREDITVE
Kino Matica: Zena s trojnim življenjem
Kino Sloga: Vsak dan umiram
Kino Union: Balajka
Razstava akademskih slikarja Dušana Petriča v Obersnelovi galeriji, odprta od 8. do 18.
Sadjarska in vrtnarska podružnica: predavanje ing. Franja Janežiča o »Rastlinskih in živalskih škodljivcih na površini in njih zatiranje« ob 19. v kemisti predavalnici I. dr. realne gimnazije v Vegovi ulici.
DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva c. 20, Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Torek, 7. januarja: Ugrabljene Sabince, red tork.
Sreda, 8. januarja: Cigani. Red sreda.
Četrtek, 9. januarja: Revizor. Red B.
OPERA
Začetek ob 20. uri
Torek, 7. januarja: zaprt.
Sreda, 8. januarja: Sabaka kraljica. Red A.
Gostovanje tenorista Josipa Gostič, člana zagrebške opere.
Četrtek, 9. januarja: Veselje žene Windsor. Red četrtek.
Petek, 10. januarja: Akademija v korist zimске pomoči. Pririditev Zdrženja gledaliških igralcev in ljubljanske filharmonije. Lavea.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SPD 7. januarja 1941
Kranjska gora, 510 m: —3, visoka megla, 50 cm snega, sankaljšče uporabno;
Radovljica, 470 m: —4, snež, 35 cm snega;
Bohinj: —Zlatorog, 530 m: —2, oblačno, 60 cm snega, pršič;
Dom na Komni, 1520 m: —3, oblačno, 150 cm snega, pršič;
Dom na Krivici, 1700 m: —8, oblačno, 65 cm snega, pršič;
Koca na Veliki planini, 1508: —6, oblačno 55 cm snega;
Jezersko, 890 m: —5, oblačno, 30 cm snega, pršič;
Sodražica, 550 m: —3, oblačno, 25 cm snega, pršič;
Polzevo, 620 m: —6, oblačno, 20 cm snega, snež;
Bled, 501 m: —3, oblačno, 40 cm snega;
Pokljica, 1300 m: —7, snež, 70 cm snega, pršič;
Senjorjev dom, 1522 m: —9, oblačno, 50 cm snega, pršič;
Kremšarjev vrh, 1161: —7, oblačno, 55 cm snega, pršič;

Ilirski vrelci, 530 m: —6, oblačno, 42 cm snega, pršič;
Moziraka koca, 700 m: —5, jasno, 25 cm snega, pršič;
6. januarja 1941
Sv. Miklavž na Gorjancih: —6, oblačno, 34 cm snega, pršič.

Maks Lajovic

Litija, 7. januarja. V Litiji je davi prispela brzovojka iz Dupelj na Gorenjskem, da je tam nenadno umrl 58 let stari g. Maks Lajovic iz ugledne družine Lajovic. Rodil se je na Vah in je bil brat znanega skladatelja Toneta Lajovica, ravnatelja meščanske šole Albina in drugih.
Svojčas je imel v Litiji trgovino in gostilno, pred leti pa se je z družino preselil na bratovo posestvo v Dubliah pri Kranju, ki ga je upravljal. Poslednji čas je bolehal in mu je nadeha pač prezgodaj pretregala nit življenja.
Na litijemskem Sokolskem domu so pričeli žalostne vesti davi izobesili črno zastavo. Pokojnikovo truplo bodo prepeljali v Litijo, kjer bo Maks Lajovic pokopan v rodbinski grobnici. Ob težki izgubi izražamo njegovi rodbini in vsem njegovim bližnjim naše sožalje Blagomu pokojniku časten spomin!

Smrt neznanca na železniški progi

Litija, 7. januarja. Včeraj popoldne se je javil v pisarni prometnega uradnika na litijski železniški postaji orožniški narednik Anton Ahčin, ki je opazil na svojem službenem obhodu, ko je korakal od Save proti Litiji, nedeale od železniškega prelaza proti Ponovičam in Kosove čuvajnice krvave sledove v snegu. Sled je vodila navzdol po bregu kakšnih 10 m daleč od tirov. Tam je ležalo truplo neznanca. Na kark nesreče je kmalu prišla komisija, ki je ugotovila, da je moral nesrečo povzročiti trk tovarni vlak št. 624. Ljudje so opazili, da je kake četrt ure pred prihodom vlaka korakal ob progi neznanec z oprtnikom na hrbtu. Kdo je bil in kam je bil namenjen, nihče ne ve. Tudi pri preiskavi tega še niso mogli dognati. Poleg mrtveca so našli v oprtniku nekaj filza, masti in kruha. Bržkone je bil delavec popotnik, ki se je zadržal v naših krajih. O nesrečnem dogodku je bila obveščena tudi litijska občina, ki je oškrla rakev, narkar so truplo prepeljali v tukajšnjo mrtvašnico. Polzvedbe o mrtvecu se še nadaljujejo.

Iz Cella

— Na badnji dan v nedeljek 6. t. m. je krenil ob 14 badnji sprevod iz vojašnice kralja Petra skozi mesto na Sv. Hudinjo po badnjake. Na čelu sprevoda je jahal oficir z državno trobojnico, za njim je korakala vojaška godba, nato ne so se razvrstili oficirji, podoficirji in vojniki na

okrašenih konjih in vozovih. Ko se je sprevod z badnjaki vračal v mesto, so oddali en badnjak v vojašnici kralja Aleksandra v Gaberju in nekaj badnjakov v stanovskih, en badnjak pa so prepeljali na dvorščake vojašnice kralja Petra, kjer je bil zbran oficirski zbor. Vojaštvo in mnogo domačega prebivalstva. Prota g. Bulovan je opravil badnji obred, poudaril pomen in simboliko božiča ter čestil vsem pravoslavim vernikom božič. Sledilo je splošno čestitanje, nato pa so oficirji, podoficirji in vojniki ob zvokih godbe zaplesali kolo. Ob zaključku so bili gostje pogosteni.

— Anton Mirnik t. V. Zavodni št. 2 pri Celju je umrl v ponedeljek jutraj po daljšem trpljenju v 74. letu starosti postni upravnik v p. in hišni posestnik g. Anton Mirnik. Pokojni je bil po rodu Celjan. Služboval je dolgo vrsto let kot postni uradnik v Celju, po prevratu pa je bil imenovan za upravnika celjske pošte leta 1926. Je stopil v pokoj. Bil je odličen uradnik, kremenit značaj ter odločno nacionalen in napreden mož, ki ni nikoli skril svojega prepričanja. Bil je vzoren soproz in izredno skrben oče. Zapušta soprogo, hčerko Dragico, Meto Hano in Tončko, ki je soproga odvetnika dr. Rosine v Mariboru, in sina Mirka. Pozreb zaslužnega ter splošno spoštovanega in priljubljenega moža bo v sredo ob 15 iz hiše žalosti v Zavodni na mestno pokopališče. Pokojnemu bodi ohranjen časten spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

— Prebivalstvo mestne občine nai se v prehranjevalnih zadevah obrača izključno le na prehranjevalni urad, ki postuje na mestnem gospodarstvu v Celju v sobi št. 6.

— V celjski bolnici je umrla v nedeljo 55letna preučičarica Frančiška Kolarjeva iz Creta pri Celju.

— Za božič je bilo na okoliški deški narodni šoli obdarovanih 186 otrok in sicer 45 s čevlji, 141 pa z obleko in perilom. Solško upravitelstvo se v imenu revnih učencev zahvaljuje vsem tvevkam, ustanovam in zasebnikom, ki so podorli nabalno akcijo in prispevali lepe vsote ter tako omogočili obdaritev najrevnejših.

— Tri neščetje. V Bovšah pri Škofji vasi si je 16letna kočarjeva hčerka Neža Vebrova doma pri padcu nalomila levo roko v ramenu. — Ko je šla 51letna dinarica Ana Stropnikova iz okolice Vojnika v Cene, je padla na mrzli cesti in si nalomila levo roko v zapestju. — Ko je 30letni dinar Franc Turk s Cest pri Rogatcu v soboto na postaji v Rogatcu odpiral vagon, so ga vrata stisnila in mu zdrobila srednjo levo roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Škofje Loke

Badnjak škofojloške garnizije. Dolga kolona jezdecov smučarjev, voz in avtomobilov se je pomikala včeraj popoldne skozi Škofjo Loko. Naši bratje pravoslavci vere so praznovali svoj badnji dan. Povorka se je formirala pred vojašnico kralja Petra II. ob 14. in je krenila potem z državno zastavo in godbo na čelu skozi Spodnji trg v Podpušnico pred Kumrovo gostilno, kjer so bili badnjaki že pripravljeni. Vojaki so badnjake lepo okrasili s trakovi in državnih barvah. Naž grede se je pomikala povorka skozi Mestni trg in je bila deležna simpatične pozornosti meščanov. Iz Škofje Loke je krenil sproved proti Stari Loki in potem na vojaško vežbalšče. Po tradicionalnem obredu so badnjake zažgali, vmes so vojaki oddali več salv z okoliških gruč na so se oglašile strojnice. Godba je zaigrala poskočnico in potem kolo. Čestitke je sprejel poveljniški polk, polkovnik Nikola Kocič. Na vežbalščici se je razvil živahno rapoložanje. Praznovanju naših pravoslavnih vernikov so se priključili tudi predstavniki oblasti, med njimi sreskega načelnika in županstva, zastopniki društev in raznih korporacij, prejemci na meščanstvo Pravoslavim vernikom želimo tudi mi vesel in čestit Božič!

Odstop starošolskega občinskega odbora. Starošolski občinski odbor se je sestel te dni k seji, na kateri je sklenil o ostavki, ki so jo podali predsednik občine Ivan Avguštin, njegov namestnik Franc Haver in član uprave Franc Hartman. Navzoči člani uprave in občinskega odbora so ostavko omenjenih treh gospodov soglasno sprejeli, hkrati pa je postal ostavko tudi celotni občinski odbor z dodatnim sklepom da nihče izmed navzočih ne sprejme funkcije komisarija ali sodelovanja pri komisarijatu. Vzroki za odstop se navaajo različni. Ostavka je bila sprejeta v javnosti z dokaj deljenimi mnenji.

Iz Maribora

— Za rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije bo 9. t. m. v tukajšnji pravoslavni kapeli posebno slovesno blagodarjenje. — Mariborski pravoslavni verniki so tudi letos svečano proslavili badnjak s tradicionalnim sprevodom po mestnih ulicah. Ob 13.30 je bila slovesna blagoslovitev badnjaka v vojašnici kralja Petra, narkar je slikoviti sprevod z vojaško godbo, konjeniki, okrašenimi kočijami krenil po mestu k posameznim vojašnicam. Mariborčani so z zanimanjem motrili prelepi sprevod, ki ga je vodil prota Simeon Ivošević. Polnočestvo se je udeležil budnjakovega sprevoda častniški zbor. Zaključek je bil pred zakaznim poslojem, kjer so bili vsi udeleženci pogosteni. — Pekarne brez moke. Ze zadnjih smo poročali o pomanjkanju moke v trgovinah in pekarnah, sedaj na nekatere pekarnne sploh nimajo več nobene moke in so deloma že zmanjšale obratovanje. Delavska pekarna in pekovski mojstri iščejo moko po vseh mlinih in pri trgovcih, vendar na brez uspeha. Ko so vračali pri mestnem magistratu, so dobili odgovor, da bodo moko izdali menda na karte, toda šele okoli 15. ali 15. t. m. Ako se nekaj nujno ne ukrene, bo ostalo naše mesto brez kruha, kar bi bil še huiši udarec za revnejše sloje, ki so že sedaj težko prenašali nemogočo draginjo in pomanjkanje. (Del. pol.)

— Jadranska noč, ki je tradicionalna vsakoletna prireditelj krajčevskega odbora JS v Mariboru, je žela tudi letos lepo uspeh. Na spretno organizirani prireditvi je bilo precej narodnih noč, navzočini so bili odlični predstavniki vojaštva, civilne oblasti in mariborskega »nacionalnega življenja. Velika dvorana Sokolskega doma je bila okrašena v duhu gesla jadranske stržarje »Čuvate naše morje. Ves čas je vneto svirala vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. J. Jiranke. Razpoloženje zavednega občinstva, ki je posetilo elitno nacio-

nalno prireditelje, je bilo ves čas razgibano in živahno. Tako je naša mariborska JS s to prireditvijo tudi letos omogočila brezplačno letovanje številni revni deci ob našem sinem Jadranu v prelepeh mladinskem domu kralja Aleksandra v Bakru. Včer, ki je bil otvoren s »Kraljevim kolom«, so povzdigle zlasti narodne noše iz najrazličnejših predelov naše domovine.

— Mariborsko ribarsko društvo je tudi letos naročilo večjo količino liker potočne postreži, ki jih bo dalo izpiti v lastnem vaušcu ob Dravi. V nekaj tednih bodo postrežne mladice na razpolo lastnikom postrežnih potokov, ki so v smislu novega ribarskega zakona dolžni vlagati primerno količino v svoje potoke. Naročila pri Ribarskem društvu.

— 350 rodbin in 50 posadincev je obdarovala za božične praznike košaška občina. — Poročili so se v zadnjem času v Mariboru delavci Fr. Ribič in gđd. Terezijsa Ramorjeva, tkalec Stefan Goleš in gđd. Gizela Salit, mesarski pomočnik Anton Ridi in gđd. Marija Bela Bilo srečno!

— Vsi v Mariboru stanujoči mladenci rojeni l. 1923, se morajo ne glede na kraj njihovega domovinstva (pristojnosti) v teku januarja zaradi vpisa v seznam vojaških obveznikov za listi pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11 in prinesiti s seboj krstni in domovinski list. L. 1923, rojene in v Maribor pristojne mladence, ki živijo izven Maribora, so dolžni prijaviti za vpis v voj. evidenco v Mariboru stanujoči starši ali sorodniki. Za opustitev prijavi so prizadeji kazensko odgovorni. — Nove bencinske karte bodo izdali pri tuk. policiji v sobi št. 4 jutri med 8. in 12.

— Policijska oblast je tudi v Mariboru zasegla ves inventar delavskih strokovnih organizacij, ki so bile organizirane v Ujedinjenem radniškem savezu Jugoslavije.

Smuške tekme na Pohorju

Maribor, 6. januarja. Danes so imeli mariborski športni klubi v okviru športnega dne svoja smučarska tekmovanja. SK Železniki je priredil svoje smuške tekme za klubovo prvenstvo pod Pohorjem s startom in ciljem pri Slovenski Kalvariji. Proga je bila dolga 12 km, višinska razlika 400 m. Snežne razmere so bile ugodne. Organizacija tekme je bila v najlepšem redu, bila je v preizkušeni rokah sekejskega načelnika g. Pirnata. Vseh tekmovalcev je bilo 25. Pri senjorjih je dosegel prvo mesto Kranjčič v času 50.02, drugo Čerič s 53.44, tretje Muravs s 53.46. Juniorji C: prvi Kramaršič 50.55, drugi Černec 52.58, tretji Kranjčič 58.05, juniorji B: Černec II 54.04, Muravs II 56.30, Lušenc 56.38.

— Smučarske tekme v Mariboru. Med prazniki je priredil I. SSKM na Pohorju smučarske tekme. V nedeljo je bila tekma na 16 km dolgi progi in je zmagal Karel Feneč v času 1.21, drugi je bil Vlado Legvart, ki je prispel na cilj v času 1:77.40. — V ponedeljek so bile skakalne tekme v obeh konkurencah. Zmagal je V. Kurt, ki je dosegel s skokom 23.5 m nov rekord. — Pri senjorjem domu je priredil zimsko športni odsek SPD tekme v slalomu. Prvi je bil Franc Čop s časom 2:11.2, drugi Božo Klanjšek 2:15.2, in tretji Miran Cizelj 2:21.3. Med juniorji je zasedel prvo mesto Crtomir Mayer v času 1.50. — SK Maraton je preložil svojo prireditev na nedeljo.

Iz Poljčan

— Oddaja lovške pravice za občino Makole. Lovska pravica občine Makole se odda potom javne držbe v zakup za dobo 12 let t. i. od 1. januarja 1941 do 31. dec. 1952. Drazba se vrši dne 15. jan. arja 1941 ob pol 11. uri v pisarni občine Poljčane. Lovska pravica obsega lovšče občine Makole ter ima nezajamčeno površino 3.500 ha. Izključna cena znaša 300 din. Pred pričetkom dražbe mora vsak interesent položiti varščino v višini izključne cene in to v gotovini. V primeru da prva dražba ne uspe, se vrši ponovna dražba 23. januarja na istem kraju, ob isti uri in pod istimi pogoji s pridržkom, da se eventualno zmanjša izključna cena. Načelniki dražbeni pogoji so na vpogled pri sreskem načelnistu.

— Cene apnenemu dušiku so znižane na 141 din za 100 kg. Naročila za valilna tiska se sprejemajo do 10. januarja.

— Nakaznice za petrolej za januar. Nakaznice za petrolej za mesec januar se bodo izdajale še pri upravi občine Poljčane in ne pri občinskih odbornikih, kakor je bilo to prvotno razglašeno.

— Prijava biciklov. Vsa moška kolesa, sposobna, je v vojaške svrhe takoj treba prijaviti na občini in predložiti obenem v vpogled knjižice.

Iz Novega mesta

Pred ustanovitvijo Muzejskega društva v Novem mestu. Novo mesto se dostojno pripravlja na ustanovitev Muzejskega društva. Drevi ob 20. b. v Sokolskem domu predavanje prof. Janka Jarca »Narodni prerod Novega mesta«, nato pa predavanje akademskih slikarja Božidarja Jaka »Dolenjska v filmu«. V sredo ob 20. bo v prosvetnem domu predaval univ. prof. dr. Milko Kos o početkih Novega mesta, umetnostni zgodovinar Jože Gregorič pa o umetnosti Dolenjske s sklopčnimi slikami. V četrtek ob 20. bo predaval v sejni dvorani mestnega poglavarstva banovinski konservator univ. prof. dr. France Mesesnel o nalogah Muzejskega društva in spomeniškega varstva v Novem mestu, narkar bo v istih prostorih ustanovni občni zbor.

Iz Kranja

Fotomaterije obveščamo, da bo drevi ob 20. v gimnaziji sestazek, ki ga sličeje fotodsek SPD. Na dnevnem redu bo tudi volitev novega odbora. Vsi fotomateriji vjudno vabljeni.

Kranjski šahisti so v nedeljo odigrali revanšno tekmo s škofojloškimi šahisti, ki so, dobro pripravljeni, zmagali na domačimi v razmerju 5:3.

Sokolsko društvo vabi članstvo na posetank, ki bo v sredo 8. t. m. ob 20. v svetovalnici v Narodnem domu. Na sestanku se bodo obravnavali predlogi za glavno skupščino, ki bo 15. t. m.

Smrt francoskega filozofa Bergsona

Henri Louis Bergson je včeraj umrl v Parizu, kjer je preživel svoja zadnja leta skoraj stalno prikovan na bolniško posteljo.

Rodil se je dne 18. oktobra l. 1859. v Parizu kot sin trgovca, ki se je preselil iz Irske v Francijo. Šole je obiskoval v Parizu, kjer je dobil tudi svojo prvo službo učitelja slovenske zgodovine. L. 1883. je bil imenovan za profesorja filozofije na gimnaziji v Angersu. Dve leti nato se je preselil v Clermont, kjer je bil zopet profesor na gimnaziji. Kmalu potem se je uvrstil med najuglednejše filozofske pisatelje in l. 1900. je začel predavati na Collège de France v Parizu.

Henri Bergson je veljal že pred svetovno vojno v mednarodnem znanstvenem in filozofskem svetu za velikega učenjaka. Sloves odličnega misleca in pronicljivega filozofskega tvorca si je obdržal tudi po

duhovni revoluciji, ki je sledila svetovni vojni. Bergsonov filozofski vpliv je segal po vsem kulturnem svetu. V Franciji je ime verne prišle svoje filozofije in svoje šole, prav posebno pa je vplival na miselnost intelektualne elite v Angliji in Italiji. Med svetovno vojno je filozof Bergson čutil notranjo potrebo in dolžnost, da obsoji uporabo oborožene sile za dosego hegemonističnih ciljev. Kot intelektualci je ostro obsodil nasilja centralnih sil, ki so bile v vojni s Francijo, Anglijo in Italijo. Zaradi tega so ga med vojno in v prvih letih po vojni sovražili v nemških kulturnih krogih, toda kljub temu si je v nadaljnjih letih pridobil med mnogimi nemškimi intelektualci velike simpatije. Njegova filozofska dela so bila v zadnjih dvajsetih letih tudi v Nemčiji med najbolj čitanim filozofskim čtivo.

Bergson je bil kot filozof izrazit nasprotnik zgolj mehaničnega pojmovanja sveta in življenja. V svojem delu »Ustvarjalni razvoj« je popolnoma prelomil s starim filozofskim mišljenjem in je utiril filozofskemu razmišljanju nova pota. Leta 1927. je objavil knjigo o dvojnem izvoru morale in religije, v kateri obravnava problem vojne in vojnega instinkta. To njegovo delo je vzbudilo po vsem kulturnem svetu izredno pozornost.

Henri Bergson je bil deležen kot markanten predstavnik francoske kulture najrazličnejših časti. L. 1901. je bil izvoljen v Akademijo duhovnih znanosti, l. 1914 pa v Francosko akademijo. Bil je tudi član sveta Legije časti. V novembru l. 1928. mu je bila podeljena Nobelova nagrada za literaturo. L. 1925. je bil izvoljen za predsednika odbora za duhovno sodelovanje v Društvu narodov.

Bergson je dočakal visoko starost 81 let. Zadnja leta je bolehal in ni več predaval na univerzi, do zadnjega pa je delal zase. Pri polni zavesti je doživel lanski poraz Francije in je odklonil nagovarjanje prijateljev, naj bi se preselil pred vdorom nemške vojske iz Pariza na jug.

Iz Trbovelj

Zopet vlomil in tatvine. Zadnje dni so bili na Vodah na delu mladi svedrovi. Vlomili so na več mestih ter odnesli kar jim je prišlo pod roko. Mlekarno v Baumgartenovi hiši so obiskali kar dva dni po vrsti: obakrat so vlomili v opoldanskih

urah, ko so trgovine zaprte. Prvih jih je menda nekdo izmed mimoidoših preplašil, ker so odnesli 10 dinarjev. Prihodni dan pa jim je šlo že bolj izpod rok. Dva fanta sta vdrla v trgovino ter dvignila vse denar, 280 dinarjev, medtem ko je tretji mladi P. strazil na cesti. Lastniki mlekarne so po naključju prišli hitro na sled vlomilcem ter jih naznanili orožnikom. Tatova sta 14 do 15 let stara fantiča, brata K. in P., ki sta tatvino mirno priznala. Precej ukradenega denarja sta zapravila. Ostanek pa so orožniki našli zakopan na skritem mestu. Mlada pokvarjenca sta tudi mirno priznala, da sta že dalje časa izvrševala v tukajšnjih kinematografih in trgovinah žepne tavine ter med drugim neki služkinji ukradla iz žepa 110 dinarjev, kar sta zapravila za sladkarije in cigarete. Zaklenjena vrata sta odpirala z vitrihi. Iste dni so neznan tatovi ponoči vlomili z dvo-

rišča v Plevčakovo mesarijo, kjer pa so zaman stikali po praznih predalih. Gotovo so tatovi pričakovali bogat denarni plen. Takrat je ne daleč zmanjkalo tudi več kosov premoga! Zadnja pot pok. Hancka je pokazala, kako priljubljen je bil v trboveljski dolini. Udeležba pri poslednjem sprejemu je bila ogromna. Pogreba so se udeležili vsi sloji prebivalstva. Pred hišo žalosti je sprejgovoril v slovo sokolskemu bratu, sodelavcu in podporniku starosta trboveljskega Sokola br. Adolf Jesih. V dolgi sprejmovi so se razvrstili zastopniki mnogih društev in korporacij, med njimi odposlanstva Sokola v krogih z zastavo, gasilske čete z zastavo in lovcev. Za rudnik so se pogreba udeležili rud. inšpektor inž. Rogl in inž. Štef, za cementarno dr. inž. Čičeljsky, mnogi uradniki in poduradniki TPD, župan Klinovšek z občinskimi odbori in drugi. Del-

lavka in sokolska godba sta igrali žalostinke. Vence so poklonili tudi TPD, Sokol in zasavsko lovsko društvo. Ob grobu se je poslovil od tovariša lovca v imenu zasavskega lovskega društva g. Tržan. Lovske trombe so mu zatrobile v slovo, odjeknili so častni streli. Vriemu možu bodi ohranjen lep spomin!

V SOLI

— Mihec, kdaj sta zapustila Adam in Eva raj?
— Jeseni, gospod katehet.
— Jeseni? — Kako si pa prišel na to?
— Ker prej jabolka niso zrela.

SLAB SPOMIN

— Neizrečeno vas ljubim, gospodična. Ali hočete postati moja žena?
— Sai sem vam že prejšnji teden povedala, da ne.
— Ah, to ste bili vi?

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 3.— din.

TRGOVINA »EDO« CEVLJI

Prešernova 48

Vam postrže v modi, kakovosti in po najnižjih cenah!

Priporočila se

EDO CEVLJI 50 L.

OGLASUJ

»Slov Naroda«

KAUČE

novi modeli po nizkih cenah

dobite pri

TAPETNIŠTVO

E. ZAKRAJSEK

Miklošičeva 34

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila

si nabavite pri

PRESKER

Sv. Petra cesta 14 2. T.

POSTELJNO PERJE

po din 10 in 14, čehano perje

din 25, 35, 55, gosje perje od

din 80, 100, 140, »Puh« 250,

300, 350 dobite pri Luks A.,

Ostijek, Desetičeva 31. Vzorci

prezračno. 296

Samaluk Marko

gostilna »Dubrovnik«

Ljubljana, Kolodvorska 28

MOSKI

PRI ŽIVČNI

SLABOSTI

poskusite Okasa tablete

Org. 1939/1940 — 60

Prejeto pošte iz Moskve

Poljarna delovna

DELINI

BEGRAD — KNEZ MIHAILOVA

Org. 1939/1940 — 60

Prejeto pošte iz Moskve

Poljarna delovna

DELINI

BEGRAD — KNEZ MIHAILOVA

Org. 1939/1940 — 60

Prejeto pošte iz Moskve

Poljarna delovna

DELINI

BEGRAD — KNEZ MIHAILOVA

Org. 1939/1940 — 60

Prejeto pošte iz Moskve

Poljarna delovna

DELINI

BEGRAD — KNEZ MIHAILOVA

Org. 1939/1940 — 60

Prejeto pošte iz Moskve

Poljarna delovna

DELINI

BEGRAD — KNEZ MIHAILOVA

Org. 1939/1940 — 60

Prejeto pošte iz Moskve

Poljarna delovna

DELINI

BEGRAD — KNEZ MIHAILOVA

Org. 1939/1940 — 60

Prejeto pošte iz Moskve

Poljarna delovna

DELINI

BEGRAD — KNEZ MIHAILOVA

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 3.— din.

PREMOC

KOKS — DRVA

»I. POGAČNIK«

BOHORICEVA 6 — TEL. 20-54

Postrežba orežnibna

AKRA KAJIS

za ostenje oritve nadomešča

kamen in jermen. Dobiva se v

trgovinah z brivskimi potreb-

ščinami. Proizvodi: Stj. Schuur

— Zagreb, Blažekova 8. 316

MREŽE ZA POSTELJE

dobite najceneje v Komenskega

ul. 34. Izdelovanje posteljnih

tičnih vložkov. Rabljene sprej-

memo v popravilo. 292

POUK

Beseda 50 par davek posebej

Najmanjši znesek 3.— din

PRIDODNI

PRIKROJEVALNI TEČAJ

za vsa damska oblačila se bo

vršil od 15. januarja do 5. fe-

bruarja 1941. — Vsa zadevna

pojasnila dobite na oblastveno

dovoljeni krojni šoli

TEODOR KUNC

Ljubljana, Aleksandrova c. 5/II.

Za pismen odgovor priložite

znamko! 306

POSEST

Beseda 50 par davek posebej

Najmanjši znesek 3.— din

TRGOVSKO HIŠO

emonadstropno, z dobro vpelja-

no trgovino v obsejnim pasu

zaradi pomanjkanja gotovine

takoj prodam. — Ponudbe na

upravo pod Z. P. 2991

KUPIM

CELULOZNI LES

jelov in smrekov v cepanicah in

obličah kupujemo vsako koli-

čino. Posredovalci izključeni.

Ponudbe na: Zagrebačko dno-

ničko tvornico papira, Zagreb

2, pošt. pretinac. 314

Tose lahko — vam pripeti,

že se držite legale

presenetljivega novega

recepta za lepoto

Vsako dekle je od nekdaj hrepelo, da

ališ opojno glesbo šepetanih besed: »Obo-

žujem Te!«; tudi vi jih lahko slišite — in

sicer kmalu. Naglo lahko dosežete, da pride

do izraza Vaša dražest, podvojena privlačnost

— da bo Vaša mladost v resnici očarljiva,

ker so znašli presenetljiv nov recept za le-

poto. Ta recept bo tudi najtemnejši, najbolj

raskavo kožo nepravil gladko in zametasto

mehko — ustvaril vam bo kožo, ki se je bo

en zmerom z užitek dotaknil. Bleda, vela

poln polna zajedalec in peg, postane sveža,

jasna in posebno dražestna že v nekaj dneh.

Pošlajte ta nasvet dermatologa: »Predi-

gerirana smetana in oljčno olje imata izredno

ugoden učinek na lepšanje kože. Te sestav-

vine so, pomešane z drugimi, ki krepijo na-

terajo in hranijo kožo, vsebovati zdaj v dne-

ni hrani za kožo Tokalon (v bel, ne mastni).

V 3 dneh bo ta dnevna hrana za kožo

Tokalon polepšala Vašo kožo v tolikšni meri,

da kaj takega niti sanjali niste. Z dnevno

hrano za kožo Tokalon so uspešni rezultati

v vsakem primeru zagotovljeni, sicer se vam

vrne denar.

Opozorilo

Naš hišni zdravnik je dognal, da je moja žena FINA ŽUŽEK imela v zadnjem času znake umobolja. Radi tega je zapadla v roke podlemu in brezvestnemu materijalnemu in duševnemu izkoriščevalcu, nevrednemu cene časti, ter je pod njegovim zlim vplivom. Ona ima pri sebi denarno potrdilo Znanstvene banke, ki pa ni veljavno in se ne more vnovčiti. Prav tako za odslej narejene dolgeve na ime Fina ali Viktor Žužek nisem plačnik. Njena dejanja so podzavestna in ni odgovorna za nje, zato pozor. Njeno bivališče se prosti javiti upravi policije v Ljubljani ali v Skofjo Loko na naslov Žužek.

A. E. Fielding

Črna mačka prinaša srečo

Roman

Nihče ni odgovoril in gospa Stokesova je motrila Nuttalla z ledenim pogledom. Policijski komisar je zakašljaj. Takih zaslisevanj ni bil vajen.

— Zdaj mi pa povejte, prosim, kdaj ste zadnjič videli pokojnega? Ne da bi to morda kaj pomenilo, — je začel in zopet zakašljaj.

V kratkih besedah so mu povedali, da je bil Henry z njimi zadnjič pri večerji in da je bilo to približno ob četrtna devet.

— Dejal bi, da je nastopila smrt pred dobro uro. — Je dejal Nuttall in pogledal v svoj notes. — Seveda, ko pride zdravnik, nam pove to uradno in zanesljivo. — Kako se je vedel gospod Henry pri večerji? — je vprašal prisotne.

— Je dejal Nuttall in pogledal v svoj notes. — Seveda, ko pride zdravnik, nam pove to uradno in zanesljivo. — Kako se je vedel gospod Henry pri večerji? — je vprašal prisotne.

— Kakor navadno, — je odgovorila gospa Stokesova takoj in z mirnim glasom. — Bil je nekoliko

tih za mizo, toda sir Henry je bil sploh redkobe-

seden.

— Trgovske stvari? — je vprašal Nuttall in se

ozrl na Noela.

Noel mu je pojasnil, da je bil samo osebnih Batchelorov tajnik in da mu niso bile znane njegove zamotane trgovske transakcije. Dejal je pa, da Batchelor ni imel trgovskih skrbí, kolikor je znano njemu, in da torej skrbí niso mogle biti vzrok tega, kar se je zgodilo.

Noel je govoril s svojim običajnim glasom, toda Eva je dobila vtis, da se zna zelo dobro obvladati. Čudne Farrantove oči so bile nepremično uprte v obraz zasebnega tajnika.

— Dejstvo je, — Nuttall je govoril prav tako počasi kakor prej Noel, da nam je sir Henry telefoniral danes pozno popoldne, da je pravkar dobil po pošti anonimno pismo in vrosil me je, naj pridem jutri zjutraj ob devetih prebrat to pismo in svetovat mu, kaj naj v tej zadevi ukrene.

Nuttall je za hip ohmolknil. Prisotni so postali nemirni. Tedaj so se odprla vrata in vstopil je Keith. Evi se je zdelo, da je bil v razburjenju. Pokimal je policijskemu komisarju in podpravi in sedel kraj Phyllis, kakor je ta očividno pričakovala. Ni se na ozrl na njo, temveč je gledal nepremično skozi okno na mračni vrt.

— Sir Henry je bil videti nekoliko neodločen, kar se tiče časa molega obiska, — je nadaljeval Nuttall. — Nozme je na delu, naj pridem okrog devetih zjutraj, če se strinjam s tem.

— Dobro, za to menda zdaj ne gre, — se je oglašil Farrant in policijski komisar je v znak soglasja prikimal; zapelo se je ozrl na moža, ki je bil izgovoril to opazko.

— Domnevam da nihče izmed vas ne ve za tisto

pismo, — je dejal Nuttall.

Vsi so odkimali. Eden ali dva sta se vprašujoče ozrla na Nico, ki je pa odločno odkimala z glavo, kakor da ne odgovarja samo policijskemu komisarju, temveč tudi na njihove dvome. Vsaj Eva je imela tak vtis.

— Ali ste ga iskali? — je vprašal Farrant. To je gotovo zelo važno, kaj ne?

— Iskal sem ga, — je odgovoril Nuttall trdo. — Ni pa bilo mogoče tako hitro preiskati vse sobe, prav za prav sob. Zato sem si dovolil zakleniti vrata knjižnice do zdravnikovega prihoda.

Zdaj je postal Nuttallov pogled nemiren. Ni vedel, na koga naj se prav za prav obrne in kdo je poglavar rodbine.

— To je v redu, — se je oglašil Keith. — Imate vso pravico preiskati vse sobe in zakleniti jih.

— Mislim, Keith, da nekoliko pretiravaš, — je pricomnila Agnes Stokesova s karajočim glasom. — Seveda, vsi se strinjamo s tem, da ima policijski komisar pooblastilo, kar se tiče sob sira Henryja. Mislim, da Noel ne bo ugovarjal temu.

— Ne, — je odgovoril Noel, — v kolikor bodo jutri zjutraj zopet odprte, da bom lahko poiskal nekatere listine, ki jih bom potreboval. — Ohmolknil

je, — pozabil sem nekaj stvari, ki sem jih pravkar pripravil v proslavo otvoritve nove železnice; zdaj ne bodo več potrebne.

— Kar se tiče sira Henryja, — je nadaljeval Nuttall zaslisevanje in se obrnil izključno h Keithu, — je